

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

«27» серпня 2025 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«СВІТОВА ФІНАНСОВА СИСТЕМА»

вибіркова

Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань: 07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Факультет: економічний
Мова навчання: українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Світова фінансова система» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 03.04.2023 року, протокол № 3, та введеної в дію наказом ректора № 118 від 03.04.2023 р.


Розробник: **Грубляк Оксана Михайлівна**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Викладач: **Грубляк Оксана Михайлівна**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП _____  **Наталія БАК**

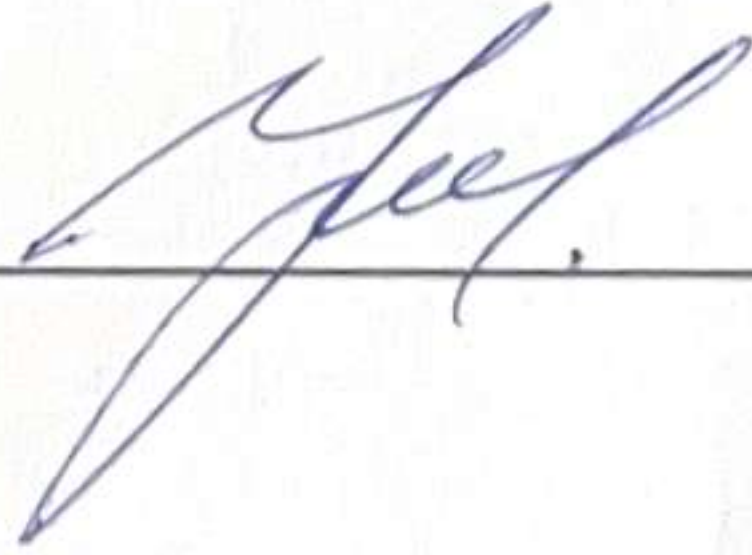
Затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____  **Петро НІКІФОРОВ**

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради _____  **Ірина НИКИФОРАК**

Мета навчальної дисципліни: поглибити теоретичні та практичні знання здобувачів вищої освіти у сфері функціонування світової фінансової системи, щодо механізмів та інструментарію прийняття рішень у валютній, кредитній та інвестиційній сферах на мікро- і макроекономічному рівнях.

Пререквізити. Дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти до початку роботи над курсом «Світова фінансова система», - це «Гроші та кредит», «Фінанси»,

Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Світова фінансова система» сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин;
- здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світової фінансової системи, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них;
- здатність до аналізу ефективності застосування інструментів впливу на характер діяльності світової фінансової системи;
- здатність до організації, планування та загальні характеристики діяльності міжнародних організацій;
- засвоєння основ базових знань щодо сутності міжнародної економічної діяльності міжнародних організацій.

П

р – знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;

р – визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;

м – вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

і – застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

р – володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

у – аналізувати організаційні засади світового міжнародного фінансового ринку, валютних ринків, ринків капіталів, золота та операцій на всіх цих ринках;

ь – досліджувати процес руху капіталу, ролі інвестицій у системі міжнародних економічних відносин;

а – аналізувати фактори, що впливають на рух міжнародних фінансових потоків.

т
и

н

а

в

ч

а

н

н

я

**Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація**

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
денна	III	V	3	90	15	30	-	-	45	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
Змістовий модуль 1. Суть та інфраструктура світової фінансової системи													
Тема 1. Світова фінансова система	11	2	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Світовий фінансовий ринок та його структура	11	2	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Міжнародні валютно-фінансові установи	11	2	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Фінанси транснаціональних компаній	11	2	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	44	8	16	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Механізм та інструменти регулювання світової фінансової системи													
Тема 5. Платіжний баланс країни	12	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Міжнародне оподаткування	12	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних	12	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Світові валютно-фінансові кризи	10	1	2	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	46	7	14	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	15	30	-	-	45	-	-	-	-	-	-	-

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ п/п	Назва теми з основними питаннями
1	<p>Тема. Світова фінансова система</p> <p>1. Міжнародна фінансова система: історія, актуальні фактори та тенденції розвитку.</p> <p>2. Учасники світової фінансової системи.</p> <p>3. Показники фінансової глобалізації.</p> <p>4. Світові фінансові центри: загальна характеристика та умови формування.</p>

	5. Індекси розвитку світових фінансових центрів.
2	Тема. Світовий фінансовий ринок та його структура 1. Суть і структура світового фінансового ринку. 2. Фінансові ресурси світового господарства. Міжнародні фінансові активи та їх властивості. 3. Міжнародний валютний ринок. інституційні учасники міжнародних валютних ринків. 4. Суть та становлення міжнародного ринку капіталу. 5. Міжнародний кредитний ринок, його роль і значення.
3	Тема. Міжнародні валютно-фінансові установи 1. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні організації: суть, функції та причини виникнення. 2. Міжнародний валютний фонд: історія створення, структура та фінансова база, форми діяльності, кредитні механізми. Процес допомоги країнам-членам МВФ. 3. Суть діяльності групи світового банку. 4. Паризький клуб країн-кредиторів. 5. Лондонський клуб кредиторів.
4	Тема. Фінанси транснаціональних компаній 1. ТНК: класифікація та види. 2. Вплив ТНК на соціально-економічні та політичні процеси. 3. Фінанси та фінансова політика ТНК. 4. Джерела фінансування ТНК.
5	Тема. Платіжний баланс країни 1. Поняття і необхідність складання платіжного балансу. 2. Структура платіжного балансу. 3. Фактори впливу на платіжний баланс. 4. Регулювання платіжного балансу.
6	Тема. Міжнародне оподаткування 1. Гармонізація податкових систем в світовій економіці. 2. Сутність подвійного оподаткування. 3. Організаційно-законодавче забезпечення усунення подвійного оподаткування. 4. Рейтинг країн за рівнем податкового навантаження на бізнес. 5. Офшори та податкові гавані.
7	Тема. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних 1. Система державних фінансів Великобританії . 2. Система федеральних фінансів США. 3. Бюджетна система Польщі.
8	Тема. Світові валютно-фінансові кризи 1. Суть та види фінансових криз. 2. Причини виникнення фінансових криз. 3. Основні індикатори світових фінансових криз.

Тематика практичних занять з переліком питань

№ п/п	Назва теми (питання/завдання)
1	Тема. Світова фінансова система 1. Які історичні етапи формування міжнародної фінансової системи виокремлюють дослідники? 2. Які фактори впливають на сучасний розвиток міжнародної фінансової системи? 3. Хто є ключовими учасниками світової фінансової системи та які їхні функції? 4. Визначити основних учасників світової фінансової системи та розподілити їх за категоріями (міжнародні організації, фінансові інститути, транснаціональні корпорації). 5. Які основні показники фінансової глобалізації використовуються у світовій економіці?

	<p>6.Скласти хронологічну таблицю основних етапів розвитку міжнародної фінансової системи (від Бреттон-Вудської до сучасної).</p> <p>7.Оцінити переваги та ризики фінансової глобалізації для національної економіки України.</p>
2	<p>Тема. Світова фінансова система</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які умови сприяють формуванню світових фінансових центрів? 2. Чим відрізняються Лондон, Нью-Йорк і Токіо як провідні світові фінансові центри? 3. Які індекси розвитку світових фінансових центрів існують і як вони впливають на конкурентоспроможність міст? 4. Проаналізувати умови, що дозволили Лондону, Нью-Йорку та Токіо стати світовими фінансовими центрами; визначити сильні й слабкі сторони кожного. 5. Розробити прогноз розвитку міжнародної фінансової системи на найближче десятиліття з урахуванням нових тенденцій (цифрові валюти, FinTech, регіональні фінансові центри). 6. Порівняти індекси розвитку світових фінансових центрів (наприклад, GFICI) і пояснити, які фактори впливають на позицію міста у рейтингу.
3	<p>Тема. Світовий фінансовий ринок та його структура</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке світовий фінансовий ринок і які його ключові функції? 2. Які сегменти входять до структури фінансового ринку? 3. Чим відрізняється глобалізація фінансових ринків від національних особливостей? 4. Скласти схему структури світового фінансового ринку. 5. Порівняти роль фінансового ринку для розвинених та країн, що розвиваються. 6. Які види фінансових ресурсів формуються у світовому господарстві? 7. Що таке міжнародні фінансові активи, які їх властивості? 8. Навести приклади міжнародних фінансових активів (акції, облігації, валютні резерви). 9. Скласти таблицю: “Фінансові активи та їх ключові характеристики (ліквідність, дохідність, ризик)”. 10. Підготувати порівняльну характеристику різних моделей фінансового ринку. 11. Визначити переваги та недоліки кожної моделі.
4	<p>Тема. Світовий фінансовий ринок та його структура</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке євроринок і чому він виник? 2. Які його основні сегменти (євровалюта, єврооблігації, єврокредити)? 3. У чому полягають його відмінності від національних ринків? 4. Навести приклади сучасних фінансових інструментів євроринку. 5. Хто є інституційними учасниками (центральні банки, МВФ, комерційні банки, брокери)? 6. Яка роль валютного курсу для міжнародної торгівлі? 7. Дослідити приклади валютних інтервенцій центральних банків. 8. Порівняти вплив зміни валютного курсу на економіку розвинутої та країни, що розвивається. 9. Що таке міжнародний ринок капіталу та які його складові? 10. Побудувати схему руху капіталу між країнами. 11. Проаналізувати приклад міжнародної інвестиційної угоди. 12. Які особливості міжнародного кредитного ринку? 13. Яке значення має кредитування для країн, що розвиваються? 14. Підготувати приклади кредитних угод між міжнародними фінансовими організаціями та Україною. 15. Розробити таблицю: “Типи міжнародних кредитів і їх характеристики”.
5	<p>Тема. Міжнародні валютно-фінансові установи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які історичні передумови зумовили виникнення міжнародних валютно-фінансових і кредитних організацій? 2. Які основні функції та завдання виконує Міжнародний валютний фонд? 3. У чому полягає відмінність між кредитними механізмами МВФ і кредитуванням національних банків?

	<p>4. Як саме МВФ допомагає країнам-членам у кризових ситуаціях?</p> <p>5. Які напрями роботи Групи Світового банку та чим відрізняються її складові інституції?</p> <p>6. Які відмінності у діяльності Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) та Міжнародної асоціації розвитку (МАР)?</p> <p>7. Скласти порівняльну таблицю «МВФ vs Світовий банк: структура, функції, напрями діяльності».</p> <p>8. Проаналізувати приклад співпраці України з МВФ та визначити його вплив на макроекономічну стабільність.</p> <p>9. Обговорити переваги та ризики кредитів від міжнародних фінансових організацій для країн із перехідною економікою.</p>
6	<p>Тема. Міжнародні валютно-фінансові установи</p> <p>1. Які особливості діяльності регіональних банків розвитку та яку роль вони відіграють у фінансуванні економік країн?</p> <p>2. У чому полягає специфіка діяльності Європейського банку реконструкції та розвитку?</p> <p>3. Яку роль відіграє «Велика сімка» у світовій валютно-фінансовій системі?</p> <p>4. У чому полягають завдання Паризького клубу країн-кредиторів і які проблеми він вирішує?</p> <p>5. Чим відрізняється діяльність Лондонського клубу кредиторів від Паризького?</p> <p>6. Змоделювати переговорний процес країни-боржника з Паризьким клубом кредиторів (рольова гра).</p> <p>7. Чи можуть міжнародні фінансові організації зберегти політичну нейтральність у своїй діяльності?</p> <p>8. Дослідити офіційний сайт ЄБРР та підготувати короткий огляд інвестиційних проєктів в Україні.</p>
7	<p>Тема. Фінанси транснаціональних компаній</p> <p>1. Які основні класифікації та види транснаціональних корпорацій (ТНК) існують?</p> <p>2. Скласти схему класифікації ТНК за видами.</p> <p>3. Як діяльність ТНК впливає на соціально-економічні та політичні процеси в країнах світу?</p> <p>4. Навести приклади позитивного та негативного впливу ТНК на економіку певної країни.</p> <p>5. У чому полягають переваги та загрози діяльності ТНК для приймаючих країн?</p> <p>6. Проаналізувати переваги та ризики діяльності ТНК для України.</p> <p>7. Яким чином відбувається взаємодія ТНК із національними економіками?</p> <p>8. Які особливості міжнародного менеджменту притаманні Україні у співпраці з ТНК?</p> <p>9. Розглянути приклад взаємодії конкретної ТНК з національною економікою.</p> <p>10. Підготувати короткий кейс з особливостей міжнародного менеджменту в Україні.</p>
8	<p>Тема. Фінанси транснаціональних компаній</p> <p>1. Яку роль відіграють фінанси та фінансова політика в діяльності ТНК?</p> <p>2. Розробити таблицю «Фінансова політика ТНК: інструменти та результати».</p> <p>3. Які основні джерела фінансування ТНК?</p> <p>4. У чому полягають специфіка та ключові напрями фінансової діяльності ТНК?</p> <p>5. Визначити основні джерела фінансування ТНК на прикладі обраної корпорації.</p> <p>6. Проаналізувати фінансову діяльність обраної ТНК за останні роки.</p>
9	<p>Тема. Платіжний баланс країни</p> <p>1. У чому полягає історія виникнення та еволюція платіжного балансу?</p> <p>2. Чому виникає необхідність у складанні платіжного балансу держави?</p> <p>3. Які основні елементи структури платіжного балансу?</p> <p>4. Простежити основні етапи розвитку поняття платіжного балансу.</p> <p>5. Пояснити практичне значення складання платіжного балансу для економіки країни.</p> <p>6. Скласти схему структури платіжного балансу.</p> <p>7. Розглянути приклади ситуацій, коли платіжний баланс є дефіцитним або профіцитним, та пояснити наслідки.</p>
10	<p>Тема. Платіжний баланс країни</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Як платіжний баланс відображає економічну рівновагу країни? 2. Які фактори впливають на формування платіжного балансу? 3. Визначити основні зовнішні й внутрішні фактори, що впливають на платіжний баланс України. 4. Які інструменти застосовуються для регулювання платіжного балансу? 5. Проаналізувати методи регулювання платіжного балансу та оцінити їх ефективність.
11	<p>Тема. Міжнародне оподаткування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які основні переваги та виклики гармонізації податкових систем у світовій економіці? 2. Чому виникає подвійне оподаткування та які його наслідки для бізнесу і держав? 3. Які міжнародні угоди регулюють усунення подвійного оподаткування? 4. Чим відрізняються прямі та непрямі податки? Яке їхнє значення для бюджету держави? 5. Скласти схему основних напрямів гармонізації податкових систем у світі. 6. Навести приклади подвійного оподаткування для українських підприємств, що працюють за кордоном. 7. Підготувати короткий огляд однієї міжнародної конвенції щодо уникнення подвійного оподаткування. 8. Розподілити податки України на прямі та непрямі, показати їх частку у доходах бюджету.
12	<p>Тема. Міжнародне оподаткування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які країни мають найнижчий та найвищий рівень податкового навантаження на бізнес? 2. Чому бізнес використовує офшори та податкові гавані? 3. У чому полягає сутність ініціативи BEPS (Base Erosion and Profit Shifting)? 4. Як трансфертне ціноутворення впливає на міжнародні корпорації та бюджети країн? 5. Дослідити рейтинг країн за податковим навантаженням (на прикладі 2–3 країн ЄС і України). 6. Визначити основні характеристики офшорних зон та навести приклади. 7. Підготувати міні-презентацію: «Як країни борються з розмиванням податкової бази». 8. Розв'язати практичне завдання: змодельовати приклад трансфертного ціноутворення між компаніями однієї корпорації.
13	<p>Тема. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які історичні особливості формували сучасну модель державних фінансів Великобританії? 2. Яка роль Казначейства та Бюджетного офісу у фінансовій системі країни? 3. Як у Великобританії розподіляються фінансові ресурси між центральним урядом та місцевими органами влади? 4. Скласти схему основних складових державних фінансів Великобританії. 5. Порівняти британську модель з українською у частині формування доходів бюджету. 6. У чому полягають особливості федеративної бюджетної системи США? 7. Яка роль податкових надходжень у формуванні федерального бюджету? 8. Як фінансово забезпечується баланс між федеральним центром та штатами? 9. Визначити основні джерела доходів федерального бюджету США. 10. Побудувати порівняльну таблицю «Фінанси федерального уряду – фінанси штатів».
14	<p>Тема. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які джерела фінансових ресурсів місцевих органів влади переважають у країнах ЄС? 2. Які підходи застосовуються до фіскальної децентралізації в Європі? 3. Як досвід країн ЄС може бути використаний в Україні? 4. Порівняти механізми формування доходів місцевих бюджетів у двох країнах ЄС (на вибір). 5. Підготувати коротку презентацію про інноваційні інструменти наповнення місцевих бюджетів у Європі. 6. Які рівні бюджетної системи передбачені законодавством Польщі? 7. Як здійснюється розподіл доходів і видатків між центральним і місцевими бюджетами?

	8. Які інструменти фінансового контролю діють у Польщі? 9. Проаналізувати роль місцевих податків і зборів у фінансуванні органів самоврядування Польщі. 10. Побудувати схему бюджетної системи Польщі.
15	Тема. Світові валютно-фінансові кризи 1. Що таке фінансова криза? 2. Які основні види фінансових криз виділяють (банківські, валютні, боргові тощо)? 3. Чим відрізняється локальна криза від глобальної? 4. Навести приклади фінансових криз різних типів. 5. Скласти схему класифікації фінансових криз. 6. Які внутрішні та зовнішні чинники можуть спричинити фінансові кризи? 7. Проаналізувати причини однієї конкретної світової фінансової кризи (наприклад, криза 2008 р.). 8. Розділити причини криз на економічні, політичні та соціальні. 9. Які показники свідчать про наближення фінансової кризи? 10. Як змінюються валютні курси, фондові індекси, рівень безробіття в період кризи? 11. Чи можна передбачити фінансову кризу за допомогою статистичних моделей? 12. Які найбільш відомі світові фінансові кризи та їх наслідки? 13. Підготувати коротке повідомлення про одну з історичних криз (Велика депресія, азійська криза 1997 р., світова фінансова криза 2008 р.).

Завдання для самостійної роботи студентів

№ п/п	Назва теми	Завдання для самостійної роботи
	Тема 1. Світова фінансова система	<ul style="list-style-type: none"> – охарактеризуйте регіональну і національну валютні системи, їхній взаємозв'язок і основні елементи; – з'ясуйте наслідки глобалізації; – охарактеризуйте головні світові фінансові центри; – охарактеризуйте фінансові центри країн, що розвиваються.
	Тема 2. Світовий фінансовий ринок та його структура	<ul style="list-style-type: none"> охарактеризуйте валютно-фінансові умови міжнародного кредиту; – з'ясуйте функції посередників на ринку цінних паперів; – охарактеризуйте міжнародний ринок фінансових деривативів; – розкрийте зміст розрахункових видів валютних курсів; – охарактеризуйте розвиток криптоіндустрії як децентралізованої системи.
	Тема 3. Міжнародні валютно-фінансові установи	<ul style="list-style-type: none"> – розгляньте альтернативні варіанти розбудови світової валютно-фінансової системи; – розгляньте спеціальні права запозичення Міжнародного валютного фонду; – охарактеризуйте процес формування фінансових ресурсів міжнародних фінансових організацій; – охарактеризуйте роль БМР у розвитку міжнародного співробітництва у валютно-кредитній сфері.
	Тема 4. Фінанси транснаціональних компаній	<ul style="list-style-type: none"> – з'ясуйте особливості управління фінансами ТНК; – охарактеризуйте управління рухом та використанням грошових коштів ТНК; р – охарактеризуйте процес довгострокових інвестицій міжнародних корпорацій; к охарактеризуйте вплив державних органів на фінансову діяльність ТНК.

	<p>Тема 5. Платіжний баланс країни</p> <p>–</p>	<p>– охарактеризуйте платіжний баланс на певну дату та</p> <p>п</p> <p>л– о</p> <p>я– розкрийте суть концепції економічної рівноваги платіжного балансу;</p> <p>р– охарактеризуйте динаміку платіжного балансу України;</p> <p>ж– о</p>
	<p>Тема 6. Міжнародне оподаткування</p>	<p>–охарактеризуйте загальні риси та специфіка сучасних</p> <p>п</p> <p>о–о</p> <p>я–розкрийте суть, причини та методи ухилення від сплати</p> <p>податків.</p>
	<p>Тема 7. Організаційні засади бюджетного устрою в зарубіжних країнах</p>	<p>–розкрийте суть та особливості бюджетних систем в зарубіжних країнах;</p> <p>– о</p> <p>х– охарактеризуйте діяльність суверенних фондів суспільного добробуту;</p> <p>р– дайте характеристику місцевих бюджетів і міжбюджетних відносин в зарубіжних країнах.</p>
	<p>Тема 8. Світові валютно-фінансові кризи</p>	<p>–охарактеризуйте антикризові заходи урядів держав на національному та міжнародному рівнях;</p> <p>–охарактеризуйте основні показники, що характеризують зовнішню заборгованість країн;</p> <p>–розкрийте суть Методики Світового банку для аналізу зовнішнього боргу країни;</p> <p>–з’ясуйте суть методів управління зовнішнім боргом.</p>

Самостійна робота студентів з дисципліни «Світова фінансова система» направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, підготовку та презентацію індивідуальних завдань до відповідних тем дисципліни. Оцінювання самостійної роботи здійснюється в межах балів, виділених на тему.

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні ситуації);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформи Moodle.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- перевірка практичних завдань;
- презентація і захист результатів виконаних завдань і досліджень;
- аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті;

Форми контролю: залік.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
8	8	8	8	8	8	8	4		

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових, практичних завдань: повнота розкриття питання, розв'язування практичної ситуації, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90 – 100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Оцінка (кількість балів) за дисципліну (тему, окреме завдання) передбачає такі знання та вміння:

Оцінка	Знання	Вміння
5 (відмінно) A	– всебічні і глибокі знання навчального матеріалу; – знання щодо теоретичних засад функціонування ринку; – глибоко розуміє основну літературу та сучасні публікації з проблем відповідної теми (дисципліни).	– вільно виконувати практичні завдання; – використовувати додаткову літературу, грамотно викладати програмний матеріал; – давати вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання; – присутні навички творчого мислення.
4 (дуже добре) B	– повні знання навчального матеріалу за темою, програмою курсу; – здатність до їхнього поповнення та оновлення в	– успішно виконані передбачені практичні завдання без суттєвих зауважень;

	процесі подальшого навчання і практичної діяльності; – основної, додаткової літератури, рекомендованої програмою.	– використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
4 (добре) С	– достатні знання навчального матеріалу за темою, програмою курсу; – здатність до їхнього поглиблення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; – основної літератури, рекомендованої програмою.	– вдало виконувати передбачені практичні завдання без критичних зауважень; – використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
3 (задовільно) D	– достатні знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю; – основної літератури, рекомендованої програмою.	– виконувати практичні завдання в межах програмних вимог; – допущення неточностей при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань; – не в повній мірі здатний пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
3 (задовільно) E	– знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє подальше навчання; – основної літератури, рекомендованої програмою.	– виконувати практичні завдання в межах програмних вимог; – упущення, неточності та помилки при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань; – не спроможність пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
2 (незадовільно) з можливістю перекладання FX	– не володіння системою знань навчального матеріалу теми, дисципліни; – допущення грубих помилок у відповідях; – недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.	– допускає принципові помилки під час вирішення передбачених програмою практичних завдань; – показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.
2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом F	– не володіння системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допущення неприпустимих помилок у відповідях; – рівень знань не дозволяє самостійно оволодіти програмним матеріалом та вимагає додаткового опрацювання дисципліни.	– не вміння вирішувати передбачені темою, програмою практичні завдання; – не вміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Світова фінансова система: історія, актуальні фактори, тенденції розвитку

2. Учасники світової фінансової системи
3. Показники фінансової глобалізації
4. Світові фінансові центри: загальна характеристика й умови формування
5. Індекси розвитку світових фінансових центрів
6. Лондон як світовий фінансовий центр
7. Нью-Йорк як світовий фінансовий центр
8. Токіо як світовий фінансовий центр
9. Суть і структура світового фінансового ринку
10. Фінансові ресурси світового господарства. Міжнародні фінансові активи та їх властивості
11. Міжнародні валютно-фінансові потоки
12. Моделі фінансового ринку
13. Особливості державного регулювання фінансового ринку
14. Євроринок: суть, структура і особливості функціонування
15. Міжнародний валютний ринок. Інституційні учасники міжнародних валютних ринків
16. Суть і становлення міжнародного фондового ринку
17. Міжнародний кредитний ринок, його роль і значення
18. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні організації: суть, функції та причини виникнення
19. Міжнародний валютний фонд: історія створення, структура та фінансова база, форми діяльності, кредитні механізми
20. Процес допомоги країнам-членам МВФ
21. Регіональні банки розвитку. Європейський банк реконструкції та розвитку
22. Суть діяльності групи Світового банку
23. Міжнародна асоціація розвитку
24. Велика Сімка
25. Паризький клуб країн-кредиторів
26. Лондонський клуб кредиторів
27. ТНК: класифікація та види
28. Вплив ТНК на соціально-економічні та політичні процеси
29. Переваги та загрози діяльності ТНК
30. Взаємодія ТНК і національних економік
31. Особливості міжнародного менеджменту в Україні
32. Фінанси та фінансова політика ТНК
33. Джерела фінансування ТНК
34. Фінансова діяльність ТНК
35. Гармонізація податкових систем у світовій економіці
36. Суть подвійного оподаткування
37. Організаційно-законодавче забезпечення усунення подвійного оподаткування
38. Суть і склад непрямих податків
39. Рейтинг країн за рівнем податкового навантаження на бізнес
40. Офшори та податкові гавані
41. Боротьба країн з розмиванням бази оподаткування та переміщенням прибутків за кордон
42. Трансфертне ціноутворення
43. Історія виникнення та розвиток платіжного балансу
44. Поняття та необхідність складання платіжного балансу
45. Структура платіжного балансу
46. Економічна рівновага платіжного балансу
47. Фактори впливу на платіжний баланс
48. Регулювання платіжного балансу
49. Система державних фінансів Великобританії
50. Система федеральних фінансів США

51. Бюджетна система Польщі
52. Європейський досвід формування фінансових ресурсів місцевого самоврядування
53. Суть і види фінансових криз
54. Причини виникнення фінансових криз
55. Основні індикатори світових фінансових криз
56. Історичний досвід виникнення світових фінансових криз

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач освіти має право на перезарахування результатів неформального навчання в межах дисципліни «Світова фінансова система». Студент може пройти відповідні онлайн-курси на освітніх платформах та/або використати інші варіанти неформальної освіти. Тематика таких методів навчання має відповідати програмі дисципліни та попередньо погоджується з викладачем дисципліни.

Отримані результати навчання подаються на розгляд фахової комісії, яка здійснює їх оцінювання та ухвалює рішення про офіційне визнання згідно Порядку (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>).

Рекомендована література

Основна

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
2. Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій: Закон України від 24 червня 1992 р. №33. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-12>.
3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. №959-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
4. Про ратифікацію Угоди про заснування Чорноморського банку торгівлі і розвитку: Закон України від 17 червня 1997р. №348/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348/97-%D0%B2%D1%80>.
5. Про членство України в Європейському Банку реконструкції та розвитку: Указ Президента України від 14 липня 1992 р. №379/92 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/379/92>.
6. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник для студ. вузів. К.: Знання, 2008. 583 с.
7. Васютинська Л.А. Міжнародні фінанси: навч. посіб. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2017. 310 с.
8. Кривов'яз Т. В. Міжнародні кредитно-розрахункові операції в банках: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навч. за освітньо-проф. прогр. бакалавра з напрямку підгот. "Фінанси і кредит. К. : Ун-т "Україна", 2009. 327 с.
9. Макогон Ю. В. Міжнародні фінанси: навч. посіб. Донецьк : ДонНУ, 2013. 411 с.
10. Міжнародні фінанси: навч. посіб. Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2013. 363 с.
11. Світова фінансова система: навч. посіб. / уклад.: О.М. Грубляк, Е.О. Юрій. Чернівці. Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича. 2023. 217 с. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7674>

Додаткова

1. В'юн В. Г. Міжнародні фінанси: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Миколаїв : МДУ, 2008. 216 с.
2. Грубляк О.М. Основні вектори змін платіжного балансу України. Economic Synergy. № 1. 2023. С. 186-196. <https://es.istu.edu.ua/EconomicSynergy/article/view/71/75> DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-14>

3. Hrubliak, O., Popelo, O., Shaposhnykov, K., Ostrovska, N., Krylov, D. Digital currency of the central banks: trends of the euro area and prospects of the use within the implementation of the european green deal. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 2024, 102(7), С.2954–2967

https://www.researchgate.net/publication/379829496_DIGITAL_CURRENCY_OF_THE_CENTRAL_BANKS_TRENDS_OF_THE_EURO_AREA_AND_PROSPECTS_OF_THE_USE_WITHIN_THE_IMPLEMENTATION_OF_THE_EUROPEAN_GREEN_DEAL

4. Грубляк О. М., Жаворонок А. В. Механізм функціонування кредитно-дефолтного СВОПу. *Науковий вісник Полісся*. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2024. № 1(28). с.329 – 339.

5. Грубляк О., Олексин А. Зелені облигації як інструмент залучення інвестицій в екологічні проекти. *Галицький економічний вісник*. 2024. Том 91. № 6. С. 95-101. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.06.095

6. Грубляк О.М., Жаворонок А.В., Харабара В.М. Ринкова капіталізація компаній: інвестиційні орієнтири. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2025. Випуск 21. Т.2 DOI:10.15330/apred.2.21.216-227.

7. Грубляк О. М., Жаворонок А. В. Фондовий ринок України в еру фінансових технологій. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 11. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15382002>.

8. Грубляк О., Олексин А. Роль поведінкових фінансів у коливаннях фондових індексів: емоції проти раціональності. *Scientific Journal of Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University Economics*. 2024. № 1. С. 23–28. <https://doi.org/10.32782/ecovis/2024-1-4>.

9. Горбач Л. М., Плотніков О. В. Міжнародні фінанси: підручник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 528 с.

10. Коваленко М. А. Міжнародні фінанси. Практикум: навч. посіб. К. : КНЕУ, 2012. 135 с.

11. Мицак О. В., Андрейків Т. Я., Чуй І. Р. Міжнародні фінанси: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів, торг.-екон. ун-ту, 2020. 195 с.

12. Наумов А. Ф. Міжнародні фінанси: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид., випр. і допов. Миколаїв : Швець В. Д., 2013. 275 с.

13. Семенюк Ю., Грубляк О., Швець, М. Державна підтримка міжнародного кредитування корпоративного сектору економіки в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. № 3 (39). С. 371–383. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-371-383](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-371-383)

14. Соскін О. І. Міжнародні фінанси : навч.-метод. посіб. К. : Нац. акад. упр., 2011. 299 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
2. Департамент статистики Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://unstats.un.org/>.
3. Міждержавний статистичний комітет Співдружності Незалежних Держав. URL: <http://www.cisstat.com/>.
4. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD). URL: <http://www.oecd.org/>.
5. Електронна бібліотека. URL: www.lib.com.ua.
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua.
7. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org>.
8. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org>.
9. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму. URL: <https://www.weforum.org>.
10. Global Financial Development Database. URL: <https://databank.worldbank.org/source/>.
11. Цифровий портал даних IMF. URL: https://www.imf.org/en/Data?utm_source.
12. Bank for International Settlements. URL: https://data.bis.org/?utm_source.
13. World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org/>.
14. Yahoo Finance – світові фондові індекси. URL:

<https://finance.yahoo.com/markets/world-indices>.

15. Investing.com – Major World Indices. URL: <https://www.investing.com/indices/major-indices>.
16. Reuters – Global Market Data. URL: <https://www.reuters.com/markets/global-market-data>.
17. SIFMA Capital Markets Fact Book. URL: <https://www.sifma.org/resources>.
18. World Federation of Exchanges. URL: <https://www.world-exchanges.org/>.
19. LSEG. URL: <https://www.lseg.com/content/dam/data-analytics>.
20. Financial Times. URL: <https://www.ft.com/>.
21. Cbonds.com. URL: <https://cbonds.com/>.

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами: «Етичний кодекс

Ц

е

р

н Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, вверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Ц

ь

к

о

г

о

н

а

ц

і

о

н

а

л

ь

н

о

г

о

у

н

і

в

е

р

с

и

т

е